

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

TRẦN ĐỨC LUÂN

**ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG VÀ ĐỀ XUẤT GIẢI PHÁP QUẢN LÝ,
SỬ DỤNG ĐẤT NÔNG LÂM NGHIỆP CỦA CÁC TỔ CHỨC
TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN YÊN SƠN
TỈNH TUYÊN QUANG**

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI

THÁI NGUYÊN - 2015

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

TRẦN ĐỨC LUÂN

**ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG VÀ ĐỀ XUẤT GIẢI PHÁP QUẢN LÝ,
SỬ DỤNG ĐẤT NÔNG LÂM NGHIỆP CỦA CÁC TỔ CHỨC
TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN YÊN SƠN
TỈNH TUYÊN QUANG**

Ngành: QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI

Mã số : 60.85.01.03

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ ĐẤT ĐAI

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Đặng Văn Minh

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của bản thân. Các số liệu, kết quả trong luận văn là trung thực và chưa từng được ai công bố trong luận văn nào khác.

Tôi cũng xin cam đoan rằng các thông tin trích dẫn trong luận văn đều được chỉ rõ nguồn gốc.

Tác giả luận văn

Trần Đức Luân

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình điều tra, nghiên cứu để hoàn thành luận văn, ngoài sự nỗ lực của bản thân, tôi đã được sự giúp đỡ nhiệt tình của Phòng Đào tạo, các thầy, cô trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên. Bên cạnh đó tôi cũng được sự giúp đỡ nhiệt tình, chu đáo của cơ quan, tổ chức, nhân dân và địa phương.

Tôi xin bày tỏ sự cảm ơn trân trọng nhất tới giáo viên hướng dẫn khoa học PGS.TS. Đặng Văn Minh đã tận tình hướng dẫn, giúp đỡ tôi trong suốt quá trình hoàn thành luận văn.

Tôi xin trân trọng cảm ơn sự góp ý chân thành của các thầy, cô giáo trong khoa Quản lý tài nguyên và Nhà trường, UBND huyện Yên Sơn, phòng Tài nguyên và Môi trường huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang,... đã nhiệt tình giúp đỡ tôi trong quá trình hoàn thành luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Tác giả luận văn

Trần Đức Luân

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU.....	1
1. Tính cấp thiết của đề tài:	1
2. Mục tiêu của luận văn	2
3. Yêu cầu.....	3
4. Ý nghĩa của đề tài.....	3
CHƯƠNG 1: TỔNG QUAN TÀI LIỆU NGHIÊN CỨU.....	4
1.1. Cơ sở khoa học của đề tài	4
1.1.1. Khái niệm về đất đai.....	4
1.1.2. Khái niệm về đất nông, lâm nghiệp và nông, lâm trường	6
1.1.3. Khái quát về hiệu quả và hiệu quả sử dụng đất.....	6
1.1.4. Đánh giá hiệu quả và tính bền vững trong sử dụng đất	11
1.2. Cơ sở thực tiễn	19
1.2.1. Tình hình sử dụng đất nông nghiệp bền vững trên thế giới.....	19
1.2.2. Những nghiên cứu về hiệu quả sử dụng đất và quản lý đất bền vững ở Việt Nam.....	25
1.2.3. Quá trình hình thành và phát triển của nông, lâm trường quốc doanh tại Việt Nam.....	28
1.1.3. Cơ sở pháp lý của đề tài.....	30
Chương II : ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	33
2.1 Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	33
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu	33
2.1.2. Phạm vi nghiên cứu	33
2.2. Nội dung nghiên cứu.....	33
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	34
3.3.1. Thu thập thông tin số liệu thứ cấp.....	34

3.3.3. phương pháp tổng hợp, xử lý số liệu	34
Chương III: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN.....	36
3.1. Điều kiện tự nhiên, kinh tế, xã hội của huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Q...	36
3.1.1. Điều kiện tự nhiên	36
3.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội.....	37
3.1.3. Thực trạng cơ sở hạ tầng và các nguồn tài nguyên thiên nhiên của huyện Yên Sơn.....	37
3.2. Hiện trạng sử dụng đất của huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang	41
3.2.1. Hiện trạng sử dụng đất của huyện Yên Sơn	41
3.2.2. Thực trạng quản lý đất đai của huyện Yên Sơn	43
3.2.3. Thực trạng quản lý về môi trường	45
3.3. Đánh giá hiện trạng sử dụng đất và đề xuất các giải pháp quản lý, sử dụng đất của Cty Cổ phần chè Sông Lô và Cty Cổ phần chè Mỹ Lâm.	46
3.3.1. Giới thiệu chung	46
3.3.2. Đánh giá hiệu quả sử dụng đất của Cty CP chè Sông Lô và Cty CP chè Mỹ Lâm.....	47
3.3.2.1. Hiện trạng sử dụng đất	47
3.3.2.2. Đánh giá hiệu quả kinh tế	48
3.3.2.3. Đánh giá hiệu quả xã hội.....	52
3.3.2.4. Đánh giá hiệu quả môi trường	53
3.3.2.5. Đánh giá hiệu quả công tác quản lý	54
3.3.2.6. Đề xuất các giải pháp quản lý, sử dụng đất hiệu quả.....	55
3.3.3. Đánh giá thực trạng sử dụng đất và đề xuất các giải pháp quản lý, sử dụng bền vững đất của nông trường chè thuộc TNHH MTV lâm trường Nguyễn Văn Trỗi, Cty TNHH MTV lâm trường Yên Sơn và Cty TNHH MTV lâm trường Tuyên Bình.....	57
3.3.3.1. Hiện trạng sử dụng đất	58
3.3.3.2. Đánh giá hiệu quả kinh tế	60

3.3.3.3. Đánh giá công tác quản lý.....	65
3.3.2.4. Đánh giá hiệu quả môi trường	66
3.3.2.5. Đánh giá hiệu quả xã hội.....	67
3.3.2.6. Đề xuất các giải pháp quản lý, sử dụng đất hiệu quả.....	68
KẾT LUẬN, ĐỀ NGHỊ.....	70
1. Kết Luận.....	70
2. Đề nghị	71
TÀI LIỆU THAM KHẢO	

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

<i>Chữ đầy đủ</i>		<i>Chữ viết tắt</i>
Trách nhiệm hữu hạn	:	TNHH
Một thành viên	:	MTV
Giấy chứng nhận	:	GCN
Tổ chức Nông lương thế giới	:	FAO
Ngân hàng thế giới	:	WB
Quyền sử dụng	:	QSD
Nông lâm trường quốc doanh	:	NLTQD
Công ty cổ phần	:	CTCP
Ủy ban nhân dân	:	UBND

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1. Thống kê diện tích đất theo mục đích sử dụng tại huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang năm 2013	42
Bảng 3.2. Diện tích đất quản lý của hai Cty chè năm 2013	48
Bảng 3.3. Đánh giá hiệu quả kinh tế theo chi phí sản xuất.....	49
Bảng 3.4. Hiệu quả kinh tế loại hình sử dụng đất sản xuất chè tính trên 1ha	50
Bảng 3.5. Bảng phân cấp hiệu quả kinh tế loại hình sử dụng đất trồng chè tính bình quân trên 1ha.....	51
Bảng 3.6. Hiệu quả kinh tế loại hình sử dụng đất sản xuất chè 1ha.....	51
Bảng 3.7. Hiệu quả môi trường các loại hình sử dụng đất	53
Bảng 3.8. Bảng phân cấp hiệu quả kinh tế đối với năng suất thu hoạch ...	54
Bảng 3.9: Đánh giá hiệu quả quản lý theo sản lượng thu hoạch	54
Bảng 3.10: Diện tích đất quản lý của các công ty lâm trường tại huyện Yên Sơn năm 2013	59
Bảng 3.11: Hiện trạng sử dụng đất nông nghiệp của các công ty lâm trường	60
Bảng 3.12: Đánh giá hiệu quả kinh tế theo chi phí sản xuất.....	61
Bảng 3.13: Hiệu quả kinh tế các loại hình	62
Bảng 3.14: Bảng phân cấp hiệu quả kinh tế các loại cây gỗ tính bình quân trên 1ha.....	63
Bảng 3.15. Hiệu quả kinh tế các loại hình sử dụng đất trồng gỗ	64
Bảng 3.16. Diện tích các loại cây tại các công ty	65
Bảng 3.17. Sản lượng thu hoạch gỗ bình quân tính trên 1ha	66

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài:

Đất đai là một bộ phận hợp thành quan trọng của môi trường sống, không chỉ là tài nguyên thiên nhiên mà còn là nền tảng để định cư và tổ chức hoạt động kinh tế, xã hội, không chỉ là đối tượng của lao động mà còn là tư liệu sản xuất đặc biệt không thể thay thế trong sản xuất nông - lâm nghiệp [4]. Chính vì vậy, sử dụng hợp lý đất nông nghiệp là hợp thành của chiến lược phát triển nông nghiệp bền vững và cân bằng sinh thái [2]. Do sức ép của đô thị hoá và sự gia tăng dân số, đất nông nghiệp nói chung và đất các Nông – Lâm trường nói riêng đang đứng trước nguy cơ suy giảm về số lượng và chất lượng [1]. Con người đã và đang khai thác quá mức mà chưa có biện pháp hợp lý để bảo vệ đất đai. Đứng trước thực trạng trên, nghiên cứu tiềm năng đất đai, tìm hiểu một số loại hình sử dụng đất nông nghiệp, đánh giá mức độ thích hợp của các loại hình sử dụng đất đó làm cơ sở cho việc đề xuất sử dụng đất hợp lý, hiệu quả, đảm bảo sự phát triển bền vững là vấn đề có tính chiến lược và cấp thiết của Quốc gia và của từng địa phương. Huyện Yên Sơn là một huyện nông nghiệp nằm ở phía nam của tỉnh Tuyên Quang, bao quanh thành phố Tuyên Quang, phía tây nam giáp huyện Đoan Hùng (Phú Thọ), phía tây giáp huyện Yên Bình (Yên Bái), phía đông là huyện Định Hóa (Thái Nguyên), và huyện Chợ Đồn (Bắc Kạn). Huyện có diện tích lớn nhất tỉnh Tuyên Quang, với diện tích là 112.522,26ha (theo số liệu kiểm kê đất đai năm 2012), trong đó diện tích đất nông nghiệp là 18.208,09 ha (chiếm 16,08% diện tích đất tự nhiên), diện tích đất lâm nghiệp là 83.835,74 ha (chiếm 74,03% diện tích đất tự nhiên), diện tích đất nuôi trồng thủy sản là 418,19ha (chiếm 0,37% diện tích đất tự nhiên), diện tích đất nông nghiệp khác là 26,88ha (chiếm 0,02% diện tích đất tự nhiên).

Hiện trên địa bàn huyện Yên Sơn hiện đang có 5 tổ chức sử dụng đất nông lâm nghiệp (2 nông trường chè và 3 lâm trường) đang hoạt động. Trong